

استان کرمانشاه

استان کرمانشاه در غرب ایران، با مساحتی حدود ۲۴ هزار و ۴۳۴ کیلومتر مربع واقع شده است. این استان از شمال به استان کردستان، از جنوب به استان های لرستان و ایلام، از شرق به استان همدان و از غرب به کشور عراق محدود می شود. مرکز استان کرمانشاه، شهر کرمانشاه است .

شهرهای مهم: اسلام آباد غرب، پاوه، جوانرود، سرپل ذهاب، سنقر، صحنه، قصر شیرین، کنگاور، گیلان غرب، هریس.

نقشه و موقعیت

استان در کشور

تعداد عناصر و واحدهای تقسیمات کشوری استان کرمانشاه

شهرستان	بخش	دهستان	شهر
۱۴	۳۱	۸۶	۳۲

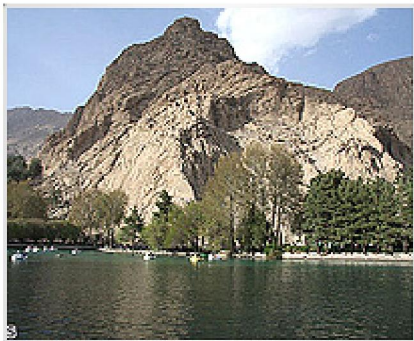
وضعیت روستاهای استان براساس موقعیت

دشتی		کوهستانی، دره ای یا تپه ای		جنگلی واقع در کوهستان یا تپه		جنگلی واقع در دشت	
تعداد	جمعیت	تعداد	جمعیت	تعداد	جمعیت	تعداد	جمعیت
۸۵۴	۲۹۸،۸۳۸	۸۶۹	۲۴۱،۵۲۳	۲۵	۹،۰۲۷	۸	۳،۲۴۶

جدول وضعیت آبادی های استان

عناوین	تعداد	خانوار	جمعیت
آبادی های استان	۳،۱۷۲	۱۵۰،۴۳۹	۵۸۳،۳۶۹
آبادی های دارای سکنه	۲،۶۴۲	۱۵۰،۴۳۹	۵۸۳،۳۶۹
روستاهای استان (آبادی های بالای ۲۰ خانوار یا ۱۰۰ نفر جمعیت)	۱،۷۵۶	۱۴۲،۸۵۵	۵۵۲،۶۳۴

موقعیت جغرافیایی

استان کرمانشاه جزو نواحی کوهستانی کشور به شمار می آید که بین فلات ایران و جلگه بین النهرین واقع شده است. همچنین این استان در قسمت شمال غربی کوه زاگرس قرار گرفته که همین باعث شده، سراسر منطقه تحت پوشش قله ها و ارتفاعات این رشته کوه قرار گیرد. بر اساس نظریه زمین شناسان؛ استان کرمانشاه در دوران های مختلف زمین شناسی، بر اثر حرکت صفحه آفریقا - عربستان، به سمت صفحه ایران و در نتیجه پیدایش چین خوردگی و رسوبات دوران دوم و اوایل دوران سوم تشکیل شده است.

ارتفاعات و چاله های موجود در منطقه، بعد از پیدایش، تحت تاثیر عوامل فرسایشی قرار گرفته است. جنس مواد تشکیل دهنده ناهمواری ها، اغلب رسوبی و از نوع آهک است که نمونه بارز آن کوه بیستون و کوه پراو یا پرآب است.

از مهم ترین کوه های این استان می توان کوه های دالاهو، کوه های پراو یا پرآب، کوه شاهو، کمر زرد، هزار خانی پایین، دالاخانی، کوه بدر، سیروله، بازی دراز و کوه سه سر را نام برد. وجود مجموعه ای از رشته کوه های موازی در استان، باعث پیدایش دشت های مرتفع کوهستانی در میان این رشته کوه ها شده است. از مهم ترین پهنه هموار استان می توان ماهیدشت در جنوب غرب کرمانشاه را ذکر کرد. از دیگر دشت های وسیع سرسبز استان می توان به دشت حسن آباد، گاور، دیره، دینور، چم چمال، اسلام آباد و کوند، بشیوه پاتاق، ذهاب و سومار اشاره کرد.

پیشینه تاریخی

بر اساس شواهد و مدارک باستان شناسی، استان کرمانشاه، جزو اولین زیستگاه های انسان و از مراکز مهم جمعیتی در زاگرس میانی، به شمار می رود. تمامی ادوار زندگی انسان از دوره سنگی و دوره های تمدن پیش از تاریخ تا تشکیل حکومت های بزرگ، سیر تحول خود را در این محدوده طی کرده است.

بر اساس مدارک موجود باستان شناسی، انسان های اولیه، حدود ۹ هزار سال پیش پس از ترک زندگی غارنشینی و روی آوردن به یک جا نشینی، این منطقه را به عنوان محل سکونت خود انتخاب کرده و در آن جا ساکن شدند.

نخستین روستای خاورمیانه در دوران نوسنگی از سال ۹۸۰۰ ق. م تا ۷۴۰۰ ق. م، در این منطقه شکل گرفته است. پس از مهاجرت اقوام آریایی در هزاره سوم و چهارم ق. م، دامنه کوه های زاگرس این منطقه به یکی از مراکز مهم تجاری و بازرگانی تبدیل شد.

بازرگانان این منطقه با بازرگانان شوش و بین النهرین داد و ستد و تبادل کالا داشتند.

اقوام و زبان

استان کرمانشاه یکی از استانهای کردنشین کشور محسوب می‌شود. ساکنین این استان را کردها که از اقوام اصیل آریایی هستند تشکیل می‌دهند. غیر از ساکنین بومی، اقوام دیگری چون: ارمنی، ترک، عرب، لر و لک نیز در پی مهاجرت به این منطقه آمده و در آنجا ساکن شده‌اند.

بنابراین از رایج‌ترین زبان‌های مورد استفاده در استان زبان کردی و زبان فارسی کرمانشاهی هستند. سابقه تاریخی کردها موجب پیدایش گویشهای بی‌شماری شده است که برخی از آنها عبارتند از: گویش کردی کلهری، گویش کردی اورامی، گویش کردی سورانی، گویش لکی.

زبان کردی دارای چهار شاخه اصلی و شصت گونه گویشی را در بر می‌گیرد که چهار شاخه اصلی زبان کردی شامل: کرمانجی شمال، کرمانجی جنوب، کردی کرمانشاهی، اورامی و گوران است که هر یک گویشهای خاصی را شامل می‌شود.

موقعیت اجتماعی و اقتصادی

از مراکز مهم جامعه عشایر کشور محسوب می شود. ساکنین این استان از قدیم، زندگی کوچ نشینی و عشایری همراه با دامداری داشته اند. مهم ترین عشایر و ایلات این منطقه عبارتند از: ایل گوران، ایل سنجابی، ایل کلهر، ایل ترکاشوند، ذوله، کمرند، بالوند یا زردبلان، ثلاث باباجانی، قبادی، جمیر یا جمهور و بان زدره. اقتصاد معیشتی ایل و عشایر استان به پرورش دام وابسته است و در عین حال؛ وجود مراتع غنی در دامنه های زاگرس، داشتن استعداد های ویژه در زمینه آب و خاک آن را در ردیف یکی از قطب مهم دامپروری و کشاورزی در سطح کشور قرار داده است. همچنین وجود منابع آبی فراوان از جمله؛ رودخانه های دایمی، چشمه ها، آبگیر ها و تالاب ها شرایط مناسبی جهت توسعه پرورش ماهی در استان ایجاد نموده است. از دیگر منابع اقتصادی استان زنبور داری و پرورش طیور است. در بخش کشاورزی، استان کرمانشاه به علت داشتن شرایط خاص اقلیمی و وجود خاک های زراعی مرغوب، آب فراوان، دشت های وسیع و دره های حاصلخیز و طولانی یکی از نواحی مستعد کشاورزی در کشور به شمار می آید که امکانات بالقوه بسیار بالایی برای توسعه کشاورزی برخوردار است. از مهم ترین محصولات کشاورزی این استان می توان: گندم، جو، چغندر قند، برنج، صیفی، سبزی و میوه هایی از قبیل: انار، بادام، خرما، سیب، گردو و مرکبات را نام برد.

غذاهای محلی

پرشت، پلو سیب، خمار آشی، خورش خلال بادام، شلمین، دوینه، زورده، زو و کره.

سوغات

بخش شیرینی : کاک تخم مرغی، نان برنجی یا کلوچه برنجی، نان خانقی یا نان خرمايي
بخش دامداری : روغن کرمانشاهی یا روغن حیوانی که از شهرت جهانی برخوردار است.
بخش صنایع دستی : انواع آلات موسیقی چون: دف، تنبور، تار، دیوان و سه تار، انواع حصیرها، جاجیم، قالی، قلم زنی

جاذبه های طبیعی - گردشگری

پاوه : رودخانه سیروان، رودخانه ليله، رودخانه چم مره خيل، رودخانه گلال، رودخانه آب خليفه، رودخانه آب مرن، روستای تاریخی خانقاه، روستای تاریخی شمشیر، روستای تاریخی هجيج، دامنه کوه شاهو، دامنه کوه ماکوان، دامنه کوه آتسگاه، دامنه کوه کزن، چشمه سراب بل، چشمه سراب هولی، چشمه سراب سپیا، چشمه آب معدنی بل، چشمه آب معدنی هانی کوان، طبیعت شهر باینگان، طبیعت شهر نودشه، طبیعت شهر نوسود، غار آهکی کلهرود، منطقه جنگلی مرخیل، منطقه جنگلی بوزه، منطقه جنگلی پلنگانه

سرپل ذهاب: **آبشار پیران**، دامنه کوه برز، دامنه کوه قراویز، دامنه کوه بزنیان، دامنه کوه دالاهو، دشت ذهاب، چشمه آب گرم تنگ آب حمام، چشمه سراب پیران، چشمه سراب پل ماهیت، چشمه سراب گرم، چشمه سراب قره بلاغ، چشمه سراب قلعه شاهین، چشمه سراب ذهاب، چشمه سراب ماراب، چشمه سراب چنار، چشمه آب معدنی روستای آینه

جاذبه های تاریخی

اسلام آباد غرب : آتشکده شیان، آتشکده میل میلگه، امام زاده حسن، امام زده عباسعلی، امام زاده علی اکبر، امام زاده قاضی الکیا یا قاضی وند، بنای ساسانی فیروز آباد، تپه چغا گاوانه، شهر قیل منصوری، قلعه شیان، کاروانسرای اسلام آباد غرب، مسجد ریجاب، مقبره ابودجانه

سنقر : آثار تاریخی روستای گلوچ، آثار روستای کلگاه زمان، امام زاده احمد بن محمد باقر، امام زاده هادی در روستای یاره گله، بقعه مالک، تپه باستانی روستای کلک، سنگ تاریخی و حمام قدیمی در روستای قروه، حمام قدیمی روستای دهنو، گور دخمه دربند، قلعه بزه رود، قنات روستای جوکان

کرمانشاه : بازار تاریخی کرمانشاه، پل کهنه دوره صفویه بر روی رودخانه قره سو، تکیه معاون الملک، شهر باستانی کامبادنه، غار کاروانسرای ماهی دشت، مسجد دولتشاه، مسجد شاهزاده، مسجد جامع، مسجد حاج شهباز خان، مسجد عماد الدوله، نقش برجسته اردشیر دوم، اهورا مزدا و مهر طاق بستان، نقش برجسته شاپور دوم و سوم در طاق کوچک بستان، نقش برجسته خسرو دوم و اسب معروفش شبدیز

